

Jaarplanning Leergang 3 Post-hbo opleiding: Politiek Bestuurlijk Management

Voor wethouders, gedeputeerden en waterschapsbestuurders

Programma Opleidingsdagen:

09:30 - 10:00 Inloop
10:00 - 12:00 Inhoudsmodule 1 / Intervisie
12:00 - 13:00 Lunch
13:00 - 15:00 Inhoudsmodule 2
15:00 - 17:00 Inhoudsmodule 3

Locatie:

Gemeentehuis Nijkerk
Kolkstraat 27
3861 AK Nijkerk

Data en curriculum:

3 maart: Opleidingsdag 1

10:00 - 12:00 - Kennismaking

Kees van Rooijen, Wethoudersvereniging

Na een korte kennismaking met de initiators van de opleiding zal onder leiding van de vaste intervisiebegeleider van de Wethoudersvereniging, Kees van Rooijen in interactie met de groep een beeld geschetst worden van wie er aan tafel zitten, welke leerdoelen er zijn en op welke wijze de leergang en de intervisie daar aan tegemoet kunnen komen.

13:00 - 15:00 - Besturen in de stemmingendemocratie

Prof. dr. Frank Hendriks, Universiteit van Tilburg

In de opkomende stemmingendemocratie zijn stemmingen als emoties en als tellingen met elkaar verstrengeld. De stemmingendemocratie is onstuitbaar in opmars, maar de overlegdemocratie houdt zich ook hardnekkig staande. In deze module schetst Hendriks hoe een bestuurder daarin positie kan vinden.

15:00 - 17:00 - Bestuursstijlen

Prof. dr. mr. Stavros Zouridis, Universiteit van Tilburg

De institutionele positie van de bestuurder stelt eisen aan het vakmanschap, maar laat meer dan voldoende ruimte voor een eigen, persoonlijke invulling. In deze module verkennen we de keuzen die wethouders maken en de stijlen van besturen die daarvan het resultaat zijn. We bevragen deze stijlen tijdens de eerste bijeenkomst tevens op effectiviteit en samenspel in het college en ten opzichte van de ambtelijke organisatie.

31 maart: Opleidingsdag 2

10:00 - 12:00 - Integriteit en Ethiek

Dhr. Aart Bloemheuvel, IRS, mr. Gijs Verberne, Van Doorne Advocaten en mr. Hans Groot, Steunpunt Integriteit

Integer handelen betekent vanzelfsprekend dat een bestuurder geen steekpenningen aanneemt. Maar integriteit gaat verder dan dat. Kernbegrippen voor bestuurders zijn persoonlijke integriteit, ambtelijke integriteit, en ook de integriteit van de organisatie. Wat brengt dit mee voor bestuurders? Welke normen hebben zij om het eigen handelen te

toetsen, en in hoeverre worden zij geacht de integriteit van anderen (ambtenaren, externe adviseurs) te toetsen?

We gaan ook meer uitgebreid in op het onderzoek naar mogelijk niet-integer handelen: methodes en technieken bij integriteitsonderzoeken, randvoorwaarden (proportionaliteit/subsidiariteit, zorgvuldigheid), en de dilemma's in de belangen van politiek, bestuur en ambtelijke organisaties.

13:00 - 15:00 - Rechtspositie

Drs. Ton Roerig, Wethoudersvereniging

Het zijn van politiek bestuurder, is een bijzonder ambt. Niet alleen qua inhoud, maar ook qua randvoorwaarden. Zo is de rechtspositie van een politieke ambtsdrager anders dan die van een reguliere werknemer (al dan niet in loondienst). In deze module staan wij stil bij relevante informatie voor iedere bestuurder tijdens het uitoefenen van dit bijzondere ambt.

15:00 - 17:00 - Loopbaanperspectief

Drs. Felicitas Crutzen, LoopbaanNaPolitiek

Als je werkzaam bent in het openbaar bestuur is er weinig tijd voor jezelf en je eigen ontwikkeling. Je functie in het openbaar bestuur is echter eindig. Wat is je marktwaarde bij vertrek, tegen wil en dank. Wat staat je nu te doen voor als dat dit moment er aankomt? Ben je op tijd begonnen? Is er leven na het openbaar bestuur?

21 april: Opleidingsdag 3

10:00 - 12:00 - Intervisie

De opleidingsdagen worden periodiek afgewisseld door dagen waarin onderlinge intervisie centraal staat. De methode van intervisie stelt de deelnemende bestuurders in staat om in betrekkelijk korte tijd tot de kern van een specifieke, door een deelnemer ingebrachte situatie te komen. De werkwijze van intervisie stimuleert ook voor de overige deelnemers een andere kijk op de wijze waarop hij/zij het politiek bestuurlijke ambt invult. Intervisiegroepen bestaan uit 6-10 deelnemers.

13:00 - 15:00 - Mediarecht/-onrecht en mediastrategie

Mr. Kriek Wille, Van Doorne Advocaten

Voor het vertellen van goed nieuws heeft niemand mediatraining nodig. Het wordt anders wanneer de boodschap minder plezierig is, bijvoorbeeld bij een crisis of calamiteit. Op zo'n moment is het van het grootste belang de regie te houden. Een negatieve beeldvorming in de media is niet eenvoudig ongedaan te maken. De do's en don'ts komen uitgebreid aan bod in deze module.

15:00 - 17:00 - Omgaan met de (sociale) media

Docent volgt

Uitwerking volgt

12 mei: Opleidingsdag 4

10:00 - 12:00 - Verandermanagement

Docent (NNB)

Uitwerking

13:00 - 15:00 - NIMBY gedrag

Docent (Hans Oostendorp, Necker van Naem)

Uitwerking

15:00 - 17:00 - Modern Gezag

Drs. Thijs Jansen, Universiteit van Tilburg en Stichting Beroepseer

Het traditionele gezag van politiek bestuurders staat onder druk. Een beroep op formele posities volstaat niet meer. Om toch gezaghebbend te kunnen blijven optreden zullen lokale bestuurders nieuwe vormen van gezag moeten ontwikkelen. Die constatering vraagt om een verkenning van de 'moderne gezagsbronnen' van bestuurders: waar liggen voor hen de mogelijkheden voor het ontwikkelen, behouden en versterken van het gezag dat zo essentieel is bij het nemen en ten uitvoer brengen van publieke beslissingen?

In dit dagdeel verkennen we, aan de hand van concrete casus, de moderne gezagsbronnen van bestuurders. Het beoogt bestuurders bewust te maken van mogelijkheden en onmogelijkheden en verwachtingen, en legt de verbinding met het thema leiderschap.

2 juni: Opleidingsdag 5

10:00 - 12:00 - Management control: dynamisch balanceren tussen basis op orde en innovatie

Docent volgt, Deloitte

Stel: U wilt innoveren. Vanzelfsprekend wilt u dan ook dat de basis van uw organisatie op orde blijft. Welke management controls kun je dan kiezen en wat zijn de gevolgen daarvan? Innoveren kan niet zonder de basis op orde te hebben. Maar tussen die twee grootheden botst het vaak. Om de basis op orde te krijgen is een andere management control instrumentarium nodig, dan wanneer innovatie wordt nagestreefd.

13:00 - 15:00 - Staatssteun, inkoop, aanbesteding en accountantscontrole

Mr. Gijs Verberne, Van Doorne Advocaten

Aanbesteden biedt kansen, en schept verplichtingen. Overheden die inkopen, zullen meestal moeten aanbesteden volgens de procedurevoorschriften die zijn vastgelegd in de Aanbestedingswet. De regels zijn niet voor alle soorten opdrachten even streng. Zo zijn de aanbestedingsregels voor overeenkomsten tussen overheden vaak soepeler, evenals voor overeenkomsten die zien op sociale activiteiten. Een overheid die inkoopt (of verkoopt, denk aan onroerend goed) moet marktconforme prijzen hanteren; zo niet, dan bestaat de kans dat sprake is van (verboden) staatssteun. Wie de regels kent, kan de verplichtingen naleven zonder de kansen te laten liggen!

15:00 - 17:00 - Actief burgerschap en sociaal ondernemerschap in de doe-democratie

Dr. Laurens de Graaf, Hogeschool Utrecht

Er wordt de laatste jaren veel verwacht van actief burgerschap. Maar welke verschillende typen actief burgerschap zijn in de praktijk daadwerkelijk te onderscheiden en hoe zijn deze te begrijpen? Op wat voor manieren zijn burgers betrokken bij hun directe leefomgeving en hoe krijg je daar als bestuur mee te maken. Hoe speel je intelligent op het denken en handelen van burgers in? Deze module gaat specifiek in op de 'doeners' in het publieke domein: op diegenen die een bijdrage leveren in de 'doe-democratie' door concrete activiteiten te ontplooiën in en voor de wijk.

30 juni: Opleidingsdag 6

10:00 - 12:00 - Intervisie

De opleidingsdagen worden periodiek afgewisseld door dagen waarin onderlinge intervisie centraal staat. De methode van intervisie stelt de deelnemende bestuurders in staat om in betrekkelijk korte tijd tot de kern van een specifieke, door een deelnemer ingebrachte situatie te komen. De werkwijze van intervisie stimuleert ook voor de overige deelnemers een andere kijk op de wijze waarop hij/zij het politiek bestuurlijke ambt invult. Intervisiegroepen bestaan uit 6-10 deelnemers.

13:00 - 15:00 - Politiek, bestuur en samenleving

Prof. dr. Paul Frissen, Universiteit van Tilburg

Politiek is ambities realiseren. Ambities botsen op bestuurlijke en maatschappelijke grenzen. Democratische politiek is bovendien zelf een vorm van begrenzing: minderheden verdienen bescherming en de rechtsstaat beschermt burgers tegen de overheid. Politiek bestuur is daarom spannend in zichzelf. Daarover gaan we in deze module met elkaar in gesprek.

15:00 - 17:00 - Aansprakelijkheid uit onrechtmatig handelen

Mr. Cees Kniestedt, Van Doorne Advocaten

Uitwerking volgt

8 september: Opleidingsdag 7

10:00 - 12:00 - Smart Cities en Big Data

Prof. Mr. Kees Stuurman, Van Doorne Advocaten

Steden worden steeds 'slimmer'; snel internet, smartphones, sensoren, drones, zelfrijdende auto's etc. bieden burgers en bestuurders veel nieuwe mogelijkheden op het gebied van onderwijs, zorg, veiligheid, vervoer etc. Bij die toepassingen horen echter ook randvoorwaarden. Wat mag de lokale overheid bijvoorbeeld wel/niet doen met de zee van gegevens ('Big Data') die hiermee wordt verkregen? Hoe kunnen inbreuken op de privacy van de burgers worden voorkomen? Welke data moeten aan de markt ter beschikking worden gesteld ('open data')? Welke eisen mogen aan 'slimme apparaten' worden gesteld? En wat zijn overige aandachtspunten voor de bestuurders van een 'smart city'?

13:00 - 15:00 - Regionale Samenwerking – bestuurlijk

Dr. Leon van den Dool en dr. Linze Schaap, Universiteit van Tilburg

Vrijwel alle overheden werken onderling samen met andere overheden; gemeenten, waterschappen, provincie, Rijk, Europa en dikwijls ook met private partijen. Maar welke vormen van samenwerking zijn er, wat zijn de voor- en nadelen ervan, ook in vergelijking met fusie? Welke rol speelt een bestuurder van een decentrale overheid, wat betekent veelvuldig samenwerken voor de integraliteit van beleid en voor de relatie met de controlerende organen?

15:00 - 17:00 - Publiek-Private Samenwerking

Dr. Cor van Montfort, Universiteit van Tilburg en mr. Mark Moolhuizen, Van Doorne Advocaten

Overheden zijn bij het realiseren van hun plannen vaak afhankelijk van een goede samenwerking met burgers en bedrijven. Die samenwerking vindt plaats in allerlei soorten en maten, soms heel formeel en planmatig, andere keren improviserend en in los verband. In deze interactieve module behandelen we aan de hand van concrete voorbeelden verschillende vormen van samenwerking en bij elke vorm ook de succes- en faalfactoren. Er is ruim gelegenheid ook eigen casuïstiek en vragen in te brengen.

29 september: Opleidingsdag 8

10:00 - 12:00 - Staats- en bestuursrecht

Mr. Cees Kniestedt en mr. Tim Grundmeijer, Van Doorne Advocaten

Het staats- en bestuursrecht bepaalt de verhouding tussen overheid en burgers. De overheid streeft naar het behartigen van het algemeen belang, maar mag daarbij niet de individuele belangen van burgers uit het oog verliezen. In deze module wordt de legaliteit van overheidsoptreden behandeld, de kernbegrippen uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb), het besluitvormingsproces en de in de Awb opgenomen systematiek van rechtsbescherming.

13:00 - 15:00 - Ondernijning

Prof. dr. Pieter Tops, Universiteit van Tilburg

Ondernijnde criminaliteit gaat over de vermenging van de onderwereld en de bovenwereld. Dat gaat van wiet verbouwen op zolders tot overlast gevende hangjongeren. Dergelijke problemen uiteten zich op lokaal niveau en hebben de potentie om de lokale samenleving te ondermijnen. De aanpak daarvan vergt een gebiedsgerichte benadering, waar ook de lokale politiek een belangrijke rol in speelt. In deze module wordt daarop verder ingegaan.

15:00 - 17:00 - Beïnvloeden en beïnvloed worden

Drs. Henk Gossink en ir. drs. Jan den Hollander, KNAP Academie

Iedere dag proberen we – bewust of onbewust - het gedrag van anderen te beïnvloeden. En natuurlijk worden wij zelf ook iedere dag beïnvloed door onze omgeving. Hoe komt gedrag tot stand en hoe kan op een efficiënte manier worden gewerkt aan gedragsverandering?

6 oktober: Opleidingsdag 9

10:00 - 12:00 - Intervisie

De opleidingsdagen worden periodiek afgewisseld door dagen waarin onderlinge intervisie centraal staat. De methode van intervisie stelt de deelnemende bestuurders in staat om in betrekkelijk korte tijd tot de kern van een specifieke, door een deelnemer ingebrachte situatie te komen. De werkwijze van intervisie stimuleert ook voor de overige deelnemers een andere kijk op de wijze waarop hij/zij het politiek bestuurlijke ambt invult. Intervisiegroepen bestaan uit 6-10 deelnemers.

13:00 - 15:00 - Uitdagingen voor de democratie

Dr. Julien van Ostaaijen, Universiteit van Tilburg

Er wordt de laatste jaren veel verwacht van actief burgerschap. Maar welke verschillende typen actief burgerschap zijn in de praktijk daadwerkelijk te onderscheiden en hoe zijn deze te begrijpen? Op wat voor manieren zijn burgers betrokken bij hun directe leefomgeving en hoe krijg je daar als bestuur mee te maken. Hoe speel je intelligent op het denken en handelen van burgers in? Deze module gaat specifiek in op de 'doeners' in het publieke domein: op diegenen die een bijdrage leveren in de 'doe-democratie' door concrete activiteiten te ontplooiën in en voor de wijk. Wat zijn de uitdagingen voor decentrale besturen en daarmee voor bestuurders anno 2017? Een vogelvlucht langs enkele onderwerpen, zoals de afhakende inwoner (lage opkomst, onvrede), de aanhakende burger (burgerparticipatie en doe-democratie) en de afhakende overheid.